

Arrigo Boito skrev fiaskot som blev en succé

Bayerska statsoperans tolkning av Boitos sällan hörda Mefistofele är en utsökt pärla.

Opera

● Arrigo Boito: Mefistofele
Bayerska statsoperan, dirigent Omer Meir Wellber. Solister René Pape, Joseph Calleja, Kristine Opolais. (Unitel DVD)

Arrigo Boito är i dag främst känd som librettist till Verdis två sista (och kanske även bästa) operor. Men Boito var redan innan han samarbetade med Verdi en uppskattad kritiker och författare. Boito förespråkade radikala reformer som skulle frigöra den italienska operan från konventionernas (läs: Verdis) bojor. Han föreslog att man i stället tog avstamp i Wagners musikkramer.

För att visa vad han gick för skrev Boito i stil med Wagner både libretto och musiken till *Mefistofele*, vil-

ket var mycket ovanligt i Italien. Den första versionen var alldeles för lång och otymplig och blev ett totalt fiasko. Sju år senare (1875) hade Arri-

gos radikalt reviderade Mefistofele, som bygger på båda delarna av Goethes ursprungliga teaterpjäs, premiär i Bologna. Denna betydligt kortare version blev en succé, men utanför Italien spelas den i dag ganska sällan.

Boitos tolkning av Faustlegenden är mer dramatisk än Gounods *Faust* (1859) men italienarens användning av metaforer och symbolik är kanske lite överambitiös. Uppsättningens regissör Roland Schwab skapar ett slags Harmagedon på scenen som fungerar någorlunda i förspellet och de första två akterna men i sista akten byter han ut antikens Grekland till ett ålderdomshem och därmed blir den sköna Elenas roll meningslös.

Bayerische Staatsoper hör enligt min uppfattning till ett av Europas bästa operahus. Den maltesiske tenoren Joseph Calleja (Faust) räknas dock inte till världens bästa skåde-

spelare, däremot är hans lyriska, men samtidigt kraftiga och lätt vibrerande röst fullständigt enastående. På Youtube hittar jag inte en mer finstämd tolkning av arian *Dai campi, dai prati*.

Den lettiska sopranen Kristine Opolais är speciellt imponerande i fängelsescenen som den sinnessjuka Margherita och duetterna med Calleja är strålande, trots att personemin mellan dem egentligen saknas. Den tyske basen René Pape i titelrollen undviker att spela över, vilket är svårt när man är Hin ondes hantlangare. Orkestern och kören ägnas i Boitos enda fullbordade opera speciell uppmärksamhet och det israeliske stjärnskottet Omer Meir Wellber, 35, leder det hela med otrolig schvung, som man snarare förväntar sig av en 10–20 år äldre dirigent.

ALBERT EHRNROOTH
kultur@hbl.fi